АЖРИМ

(даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўгрисида)

Когон шахри

2024 йил 21 октябрь

Когон туманлараро иктисодий суди, судья Ф.Муродовнинг раислигида, А.Останованинг котиблигида, даъвогар "WBM ROMITEX" масъулияти чекланган жамияти манфаатида Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Бухоро вилояти худудий бошқармасининг жавобгар "Жасур Нигора" фермер хўжалигидан 196.062.715 сўм асосий қарз ҳамда 104.315.644,8 сўм жарима ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича кўзғатилган ишни ўз биносида очик суд мажлисида кўриб чикиб,

АНИКЛАДИ:

"WBM ROMITEX" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнда даъвогар ёки МЧЖ деб юритилади) манфаатида Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Бухоро вилояти худудий бошқармаси (бундан буён матнда Палата деб юритилади) судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, "Жасур Нигора" фермер хўжалиги (бундан буён матнда жавобгар ёки ФХ деб юритилади)дан 196.062.715 сўм асосий қарз ҳамда 104.315.644,8 сўм жарима ундиришни сўраган.

Суд мажлиси вақти ва жой тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган ишда иштирок этувчи шахслар, вакил иштирокини таъминлашмади. Бироқ, суд муҳокамасига қадар тарафлар томонидан низо юзасидан тузилган медиатив келишув тақдим этилган. Шу сабабли суд, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (бундан буён матнда ИПК деб юритилади)нинг 128, 170-моддаларини қўллаб, ишни уларнинг иштирокисиз кўриб чиқишни лозим топади.

Суд, иш хужжатларини ҳамда судга тақдим этилган медиатив келишувни ўрганиб чиқиб, қуйидаги асосларга кўра даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

ИПКнинг 131-моддасига кўра, тарафлар низони келишув битимини ёки медиатив келишувни тузиб хал этиши мумкин. Келишув битими ёки медиатив келишув даъво тартибидаги хар қандай иш бўйича тузилиши мумкин. Келишув битими иктисодий суд ишларини юритишнинг хар кандай боскичида ва суд хужжатини ижро этиш жараёнида, медиатив келишув эса биринчи инстанция судида суд алохида хонага (маслахатхонага) суд хужжатини қабул қилиш учун чиққунига қадар тарафлар томонидан тузилиши мумкин. Келишув битими у суд томонидан тасдиқланганидан кейин тузилган хисобланади.

Тарафлар ўртасидаги 2024 йил 21 октябрь кунидаги медиатив келишув медиатор Халосова Элмира Худоёровна (МТ №001472-сонли сертификат) иштирокида тузилган. Медиатив келишувда жавобгар томонидан шартномага асосан асосий қарздорлигини тан олиб, 2024 йил 25 октябрга қадар тўлиқ сўндириш мажбурияти билан, даъвогар эса жарима қисмидан воз кечган холда хамда келгусида жавобгар шартнома шартларига қатъий риоя қилган холда мажбуриятларни бажариш бўйича ўзаро келишувга эришилганлиги кўрсатилган.

"Медиация тўгрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни (бундан буён матнда Қонун деб юритилади) 29-моддасининг биринчи қисмига кўра, медиация тартиб-таомилини амалга ошириш натижалари бўйича тарафлар келиб чиққан низо ёхуд мажбуриятларни бажариш шартлари ва муддатлари хусусида ўзаро мақбул

қарорга эришган тақдирда, тарафлар ўртасида ёзма шаклда медиатив келишув тузилади. Ушбу модданинг учинчи қисмига кўра, медиатив келишув уни тузган тарафлар учун мажбурий кучга эга бўлиб, ушбу келишув унда назарда тутилган тартибда ҳамда муддатларда тарафлар томонидан ихтиёрий равишда бажарилади.

ИПК 107-моддаси биринчи қисмининг 5³-бандига кўра, тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиради. Шунга кўра, суд иш бўйича тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилганлигини инобатга олиб, даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

Қонун 17-моддасининг олтинчи қисмига кўра, низо медиатив келишув билан медиация тартибида ҳал қилинган такдирда, тўланган давлат божи қайтарилиши лозим, бундан суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш жараёнида медиатив келишув тузилган ҳоллар мустасно.

ИПК 118-моддасининг биринчи қисмида суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилиши белгиланган.

Бирок, "Давлат божи тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 18-моддаси биринчи қисмининг 9-бандига кўра, агар тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, ариза кўрмасдан қолдирилганда давлат божи тўлик ёки қисман қайтарилиши керак. Қайд этилганларга кўра, суд иш бўйича давлат божи ундирмасликни, олдиндан тўланган 34.000 сўм почта харажатини даъвогарнинг зиммасида қолдиришни лозим топади.

Юқоридагилардан келиб чиқиб ҳамда ИПКнинг 107, 118, 128, 131, 170, 195 ва 196-моддаларини қўллаб, суд

АЖРИМ ҚИЛДИ:

Даъвогар "WBM ROMITEX" масъулияти чекланган жамияти манфаатида Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Бухоро вилояти худудий бошқармасининг жавобгар "Жасур Нигора" фермер хўжалигидан 196.062.715 сўм асосий қарз ҳамда 104.315.644,8 сўм жарима ундириш тўғрисидаги даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Иш бўйича давлат божи ундирилмасин.

Олдиндан тўланган 34.000 сўм почта харажати даъвогар "WBM ROMITEX" масъулияти чекланган жамияти зиммасида қолдирилсин.

Ажрим устидан шу суд орқали бир ойлик муддат ичида Бухоро вилоят судига апелляция тартибида шикоят қилиниши (протест келтирилиши) мумкин.

Судья Ф.Муродов

